

FRANCIJA SKUŠA DOSEČI PREMIRJE NA ŠPANSKEM

**LE DVOJE JE MOGOČE — PREMIRJE
ALI PA BREZPOGOJNA PREDAJA
VSE REPUBLIKANSKE ARMADE**

K generalu Francu je bil poslan poseben odposlanec. — Z njim bo razpravljalo o vojnih beguncih. Daladier in Bonnet tajno posreduje v Franciji. Fašisti so obljubili, da ne bodo preganjali civilnega prebivalstva. — Obljubili so kruh, odpustanje in pravico.

PARIZ, Francija, 3. februarja. — Sinoči je odpotoval v Burgos senator Leon Berard na "neuradno" potovanje, toda bo to najbrže uradna misija k Francovi vladi.

Berard ni hotel povedati, kakega pomena je njegova misija in je rekel, da o tem more dati pojasnilo samo vnanji urad.

Berard je edino rekel: "Prihajam iz Bearna in grem, da rešim nekatera vprašanja z dobrimi sosedi. Tam bo ostal samo nekaj dni."

Kot poroča Associated Press, ima Berardova misija dvojni namen: 1. Z generalom Francom bo razpravljalo o pogojih, po katerih bi bilo mogoče priti do diplomatskega in trgovskega sporazuma in 2. razpravljati o vojaštvu blizu francoske meje v severni Kataloniji.

Berard je odpotoval skoro takoj nato, ko sta se vrnila z meje notranji minister Albert Sarraut in zdravstveni minister Marc Rucart, ki sta poročala ministrskemu predsedniku Daladieru, da je problem španskih beguncev skrajno težaven in da bi bila velika nevarnost, ako bi bila katalonska armada prisiljena umakniti se čez mejo v Francijo.

Francoski diplomati, ki so zadnje čase obiskali Figueras in Geron na Španskem in so videli žalostni položaj španskih beguncev, so prepričani, da je sedaj mogoče samo še premirje med generalom Francom in ministrskim predsednikom republikanske vlade dr. Negrinom, ali pa brezpogojna predaja republikanske armade.

Vsled tega smatrajo Berardovo potovanje v Burgos za prvi korak za tako rešitev.

Daladier in vnanji minister Bonnet ne moreta javno posredovati med špansko republikansko vlado in generalom Francom, zato posreduje skrivaj in sta v ta namen poslala h Francu Berarda, češ, da bo z njim razpravljalo o begunskem vprašanju. Berardov obisk pri generalu Francu bo najbrže imel za posledico, da bo francoska vlada poslala uradnega zastopnika v Burgos.

PERPIGNAN, Francija, 3. februarja. — Ker je fašistična vlada obljubila, da bo odpustila republikanskim vojakom, je bilo francoskim oblastim zelo olajšano velikansko delo zaradi španskih beguncev.

To obljubo je podal Francov vnanji minister general grof Francisco Gomez Jordana in njegove besede so se naglo razširile med množico obupanih in prestrašenih beguncev. Vsled tega je bilo mnogo beguncev zadovoljnih, da jih pošljejo v fašistično ozemlje.

Iz Burgosa je bilo po radiju razglašeno s posebnim ozirom na Madrid, da bodo vsi oni, ki se bodo predali, dobili kruh, odpustanje in pravico. Po istem radiju je prišel glas, ki je rekel, da so bili Barcelončani veseli, ko je padlo mesto fašistom v roke.

Obljuba generala grofa Jordane je bilo objavljena v francoskih obmejnih listih in večinoma ponavlja obljube, katere je podal general Fidel Davila po padcu Barcelone.

Tedaj je general Davila rekel, da fašisti ne bodo preganjali civilnih beguncev, kakor tudi ne umika-

Predsedniku očitajo, da peha deželo v vojno

FAŠISTI SE PRIBLIŽUJEJO FRANC. MEJI

Dr. Negrin pravi, da se bodo republikanci branili do zadnjega. — Republikanci razstreljujejo mostove.

BARCELONA, Španija, 3. februarja. — Včeraj so fašisti napredovali 10 milj med Vichem in Geron v smeri proti Sierra de San Gregorio. Zadnje republikanske straže so se upirale sanao toliko, da so branile umikanje glavne armade.

Da republikanci čim bolj združujejo naglo fašistično prodiranje proti francoski meji, podirajo mostove ob cestah, ki peljejo proti severu.

General Garcia Valino bo s svojo armado, ki je zavzela Vich, naglo prodiral čez Sierra de San Gregorio pogorje, da se združi z marokansko armado generala Juana Yague in z mešano špansko-italijansko armado, ki ob obrežju prodira proti severu.

V Vichu so republikanci pustili dva nepoškodovana aeroplana in velike zaloge vojnega materijala.

Predsednik republikanske Španije Manuel Azana, je živel v Vichu tri mesece, odpotoval pa je takoj po padcu Barcelone.

MADRID, Španija, 3. feb. — Pet Savoia aeroplanov je napadlo Valencijo in vrglo o koli 100 bomb. 11 oseb je bilo ubitih, 27 pa ranjenih.

FIGUERAS, Španija, 3. februarja. — S popolnim odobravanjem korteza je ministrski predsednik dr. Juan Negrin pozval republikansko armado, da se postavi v novo obrambno črto proti fašistični armadi, ki po Kataloniji prodira proti severu.

PERPIGNAN, Francija, 3. februarja. — Španski fašisti poročajo, da so zavzeli zelo utrjeno mesto Bergo, 23 milj južno od Puigcerde. Po zavzetju Berge so bili poslani močni oddelki v Pireneje, da napadejo Puigcerde in Seo de Urgel.

MESTNI SVET BO ODSTAV- LJEN

PRAGA, Čehoslovaška, 3. februarja. — V bližnji bodočnosti bo izvoljen mestni zastop Prage odstavljen in na njegovo mesto imenovan drug zastop.

Nova čehoslovaška vlada hoče iz javnih uradov odstraniti vse uradnike, ki so podpirali staro vlado in jih bo nado-

joče se republikanske armade. Rekel pa je, da si je general Franco prihranil kazen za one, ki so odgovorni za sedanjo državljansko vojno in njene strahote.

SPORAZUM MED ROMUNIJ IN JUGOSLAVIJO

Med obema državama je bil dosežen sporazum štirih točk. — Obe državi želita izboljšati odnose z Madžarsko.

BEOGRAD, Jugoslavija, 3. februarja. — Sinoči je bilo uradno naznanjeno, da je prišlo med Jugoslavijo in Romunsko do sporazuma, ki obsega štiri točke, ki so:

1. Ponovljen in potrjen je bil sklep, da branite svoje sedanje meje.

2. Dogovorjeno je bilo, da obe državi zavzamejo "spravljivo delovanje" de vseh podomskih držav, s posebnim ozirom na Madžarsko in Bolgarsko.

3. Potrjen je bil načrt za zgradbo velike ceste, ki bo vezala Trst s Črnim morjem in ki bo tekla skozi Zagreb, Beograd in Bukarešto.

4. Dosedanja zveza med Jugoslavijo in Romunsko bo še dalje obstojala.

Dobro poučeni krogi pravijo, da Jugoslavija in Romunsko želita izboljšati svoje odnose z Madžarsko, da pa madžarske teritorialne zahteve niso sprejemljive. Obe državi hoče biti do Madžarske "spravljivi", toda Madžarski ne boste odstopili nobenega ozemlja in Jugoslavija ne bo izgubila romunskega prijateljstva s tem, da bi skušala Madžarski vstreti v njenih teritorialnih zahtevah.

ŽELEZNICA V UKRAJINI OD- PRTA

PRAGA, Čehoslovaška, 3. februarja. — Železniški promet med Ukraino in ostalo Čehoslovaško, skozi Madžarsko je bil po petih mesecih zopet odprt. S tem bo zadoščeno čehoslovaški zahtevi, da pride zopet do normalnega železniskega prometa v vzhodnem delu republike.

V bližnji bodočnosti bodo tudi izboljšani odnosi med Čehoslovaško in Portugalsko. Ti odnosi so bili pretrgani pred dvema letoma, ko Čehoslovaška Portugalski ni hotela več prodajati strojne. Pri tem največji posreduje italijanski poslanik v Pragi.

Predno je prišlo do spora s Portugalsko, je bila Portugalska najboljša kupovalka čehoslovaškega orožja.

mestila s svojimi pristaši.

Sedanji župan Prage Peter Zenki je bil vedno v tesni zvezi z bivšim predsednikom dr. Edvardom Benešem.

RUSIJA IN MADŽARSKA STA SI V LASEH

Rusija je odpoklicala svojega poslanika iz Budimpešte. — Madžarska je pristopila k protikominterni zvezi.

MOSKVA, Rusija, 3. feb. — Sovjetska Rusija je prenehala svoje diplomatske zveze z Madžarsko, ker se je Madžarska pridružila protikominterni zvezi med Nemčijo, Italijo in Japonsko.

Sovjetska vlada pa zatrjuje, da diplomatski odnosi niso popolnoma pretrgani, kajti Rusija in Madžarska boste ostali še dalje v diplomatskem občevarju s posredovanjem svojih zastopnikov v glavnem mestu kake druge države.

Po mnenju ruske vlade, je Madžarska prenehala biti neodvisna država in da zaradi tega ni potrebno, da bi obe državi imele svoje diplomatske zastopnike. Obe državi boste v najkrajšem času zaprli svoje poslaništvo, toda Rusija in Madžarska boste še dalje živele v "tehničnem" prijatelstvu.

Ta sklep sovjetske vlade je madžarskemu poslaniku dr. Michaelu Jungerth-Arnothyju sporočil ruski vnanji komisar Maksim Litvinov, ki ga je povabil v notranji urad.

Sovjetska vlada je že dalje razmišljala o tem koraku in je opetovano posvarila Madžarsko, da bo z njo prekinila diplomatske zveze, ako podpiše protikominterni zvezo.

Ruska uradna časnikar. agentura pravi, da je po monakovskem sporazumu, ko je bila razdeljena Čehoslovaška, Madžarska postala odvisna od gotovih držav, ki pritiskajo na njo.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 3. februarja. — Ko je madžarska vlada izvedela, da bo Rusija zaprla svoje poslaništvo v Budimpešti, je naznanila, da bo tudi sama zaprla svoje poslaništvo v Moskvi.

Vnanji urad pa pravi, da diplomatski odnosi med Rusijo in Madžarsko v resnici niso bili prekinjeni.

"Diplomatsko še vedno govorimo z Rusijo," je rekel nek uradni vnanji urad. — Madžarsko poslaništvo v Varvi, ali pa v Helsingforsu bo prevzelo posle moskviškega poslaništva.

DR. BENEŠ ODPOTOVAL

LONDON, Anglija, 3. feb. — Bivši čehoslovaški predsednik dr. Edvard Beneš se je včeraj odpeljal s parnikom Washington v Združene države in bo 20. februarja prišel predavati na vseučilišču v Chicagu.

ZNAČILNA SPOMENICA ČLANOV ODBORA ZA VNANJE ZADEVE

WASHINGTON, D. C., 3. februarja. — Politika, ki jo je začel predsednik Roosevelt zasledovati z ozirom na evropske razmere, je naletela pri republikancih, pa tudi pri nekaterih demokratih na oster odpor. Republikanci mu očitajo, da je njegovo delovanje tajno in da ni v soglasju z določbami ameriške nevtralnosti.

Devet republikancev, članov zborničnega odseka za vnanje zadeve, je izdalo manifest, v katerem je v ostrih besedah rečeno, da ameriški narod, ne ozira se na pripadnost stranki, hoče in mora vedeti, kaj se dogaja za njegovim hrbtom.

Povod vsemu temu je dala predsednikova odredba, da je treba pomagati demokratičnim državam v Evropi ter je v to svrhu dovolil prodajo večjega števila ameriških letal francoski vladi.

Proti predsedniku pa niso samo republikanci, pač pa tudi veliko število demokratov.

Predsednikov prijatelji zatrjujejo, da Združenim državam ne preti nobena vojna nevarnost. Iokes, ki je tajnik za notranje zadeve, je dejal:

— Vse tozadevno govoričenje je nesmiselno. Vsakemu razsodnemu človeku mora biti jasno, da se Združene države ne bodo vmešale v nobeno tujezemsko vojno.

Iokes se je tudi norčeval iz izjave bivšega predsednika H. Hoovera, da peha predsednik Roosevelt Ameriko v vojno.

— Nobenega moža, — je dejal Iokes, — ki zavzema količak odgovorno mesto pri ameriški vladi, ne poznam, ki bi privoščil tej deželji vojno. Toda gospodu Hooveru ne smemo zameriti On je pač razočaran in zadržuje svojega poraza še ni prebolel. Nič čudnega ni torej, če ne more drugega kot kritizirati.

V zveznem glavnem mestu je povzročila precejšnje presenečenje izjava nemške vlade, da namerava Nemčija podvojiti število svojih submarinov.

CHAMBERLAIN PROTI DIKTATURI

LONDON, Anglija, 3. feb. — Angleški ministrski predsednik Neville Chamberlain je danes nastopil v angleški poslanski zbornici proti sistemu diktature, ki jo izvaja ena sama stranka.

— Če bi bil v Angliji uveljavljen tak sistem, — je dejal, — bi prej ali slej izbruhnila revolucija.

OBRAVNAVA PROTI ŽELEZ- NI GARDI

BUKAREŠTA, Romunska, 3. februarja. — Jutri se bo pred vojaškim sodiščem v Cluj prišel proces proti 59 članom Želzne garde. Vsi obtoženci so obdolženi, da so skušali umoriti vseučiliškega rektorja v septembru in da so hoteli z bombami razstreliti vladna poslopja.

LIGA NARODOV SE PRIPRAVLJA NA SELITEV

Sedež Lige narodov se bo v slučaju vojne moral preseliti iz Ženeve. — O tem je švicarska vlada obvestila Ligo.

ŽENEVA, Švica, 2. februarja. — Švicarska vlada je opozorila Ligo narodov, da se bo mogoče morala v slučaju vojne v 24 urah izseliti iz švicarskega ozemlja.

Ako bi kdaj prišlo do tega, tedaj bo švicarska vlada dala Ligi na razpolago vsa sredstva za preselitev Liginega o-sobja in prtljage čez mejo v Francijo, kajti Švica ne mara izgubiti svoje tradicionalne nevtralnosti in se hoče temu za vsako ceno izogniti.

Tekom velike krize v septembru se je švicarska vlada bala, da bodo fašistične države, ako bi prišlo do vojne, najprej bombardirale palačo Lige narodov. Ker se palača nahaja ob obrežju Ženevskega jezera, jo je prav lahko opaziti iz zraka. Mnogi Švicaarji so mnenja, da je nemško časopisje zadnje čase pričelo tako sovražno pisati proti Švici samo zaradi tega, ker je v Švici sedež Lige narodov.

Navzlic temu, da je Švica zelo majhna država, se je pripravila na svojo obrambo in vojni minister Rudolf Minger je rekel:

"Ako našo deželo napade kaka velika država, tedaj bo naša naloga, da se branimo z vsemi sredstvi do zadnje kaplje krvi."

SENATOR BORAH JE BOLJSI

WASHINGTON, D. C., 3. februarja. — Senatorju Borahu, ki je moral pred nekaj dnevi zaradi gripe v bolniško posteljo, se je obrnilo znatno na bolje. Njegovo temperaturo je normalna. Na priporočilo zdravnikov bo ostal še par dni v bolnišnici.

BOJI MED INDIJCI IN MOHAMEDANCI

BOMBAY, Indija, 2. feb. — V vasi Dera Imaš so se zavrsili vroči boji med mohamedanci in Indijci. Deset oseb je bilo težko poškodovanih.

Tako smo moški spet udarjeni, ker se posebno zadnjeje povelja strogo drži, kar je seveda zvezano s precejšnjimi stroški, če jim hoče človek vstreči.

Dobiček imata pa edinolebni in grocer.

Kratka Dnevna Zgodba

MAURICE RENARD:

UGRIZ

Pod Martialovimi udarci poje nakovalo, rdeče žari želez in veselo hrupa meh. Lep je Martial, lep kakor vedno mlad kovaški bog.

Njegov brat popusti primež in stopi k njemu. Plešat možak vešlega obraza, odkritih oči. Z roko mu da znamenje, naj prestopi. In mu reče:

"Moram v vas po sodo." Martial gleda za njim v solnčni dan. Sanjav je njegov pogled, mehkično se spuščena roka s ključem na pojoče nakovalo. In potem, kakor da se je zbudil iz sanj, ostro zahrope meh, iskre zasreše, belo zablišči železo. In jasno spet zapoje nakovalo.

Veseli je kovač. Zakaj danes je poslednjič da vihti ključivo in udarja na železo. Jutri — o — jutri —

Kako čudno je vse to prišlo. Teden dni je tega, kar se je pred kovačnico ustavil eleganten avtomobil in so ga naprčili, da popravi vzmet, ki je bila odnehala. In ta prijazen gospod v spremstvu tako lepih dam! Niso se ga mogli nagledati, kar brez sramu so obkroževali njegove mišičaste roke, vedrino njegovega čela, njegove sanjave oči.

"Tega človeka morate vzeti s seboj, dragi gospod." "Saj prav na to mislim! Gospod Martial, ali bi hoteli iti k filmu? Lepa bodočnost bi se vam obetala. Jaz sem režiser."

Sprejel je. Jutri odpotuje. Tako priliko ni da bi zavrgel. Čeprav bi rajši ostal v vasi in delal z bratom Rogero. Da — Toda pód to streho je še nekaj drugih: njegova svakinja. In ona —

Neznana roka se mu je spustila na ramena. "Alberta. Ni čul, ko je prišla. Vztrepetal je in obrnil k njej svoje oči. Nato je še z večjo vnemo nadaljeval delo.

Dve majhni roki sta ga prijeli za zapetjé. Martial je postal kovati: tišina je zavladala v kovačnici. Alberta je tu, temno ob njem, tako vabljiva s svojimi poželjivimi očmi in vročnim licem, zahtevajočim n hkratu prosečim. Njen glas je pridružen:

"Martial — Roge je odšel. Delj ko ura sem prežala na priliko. — Tak si se odločil Martial? Zapustiš naje."

Tikala ga je kakor vselej, kadar je mogla na samem govoriti z njim.

"Res je, Alberta."

Prsa mlade žene se zavaločila.

"Oh, in hočeš oditi kar tako? Ne da bi me bil le enkrat poljubil!"

Skomignil je z rameni. Vtaknil je ohlajeno železo v žerjavico in pograbil klešče. Meh je zahropel.

"Martial, rotim te, ne pojdi! Če bi vedel, kako te ljubim."

"In Roge?" je odvrnil Martial ter pokazal z glavo skozi okno.

"Roge? Ah, kaj mi je do njega? Ni človeka, ni je stvar, ki bi štela, kadar kdo ljubim, kakor ljubim jaz tebe! — Oh, prestani z delom, Martial, poslušaj me, dragi moj Martial! Ali ne vidiš, da umiram od tebe?"

Zasmejal se je, ne zlobno, bolj sočutno ko prezirljivo. Alberti so solze zalile lepe oči in boječe je pogledala njegov rohat usnjeni predpasnik.

"Pastite me," je rekel in se ji umaknil. "Ne jokajte! Rogejeva sreča, — že stokrat sem vam rekel..."

Bolestno je vzdihnila in nestopno omahnila.

"Njegova sreča mi je sveta," je pokočno nadaljeval Martial. "Ljubezen do mojega brata mi je nad vse."

"Prosim te, prosim te, ne govori mi več o njem! — Vzemim me s seboj. Skupaj pojdiva! Saj ni mogoče, da bi me ostavil samo. Kaj bi počela brez tebe? Da te ne bi nikdar več videla, nikdar več slišala."

Dobrohotno in trdno jo je zavrnil, z eno roko podnetil ogenj, z drugo potisnil obupano ženo od sebe.

"Idite, draga Alberta. Po nepotrebnem se trpinčite. Hudo mi je, ko vas gledam tako, zakaj ljubim vas ki ste mi tako rekoč sestra."

Ni ga hotela poslušati, začela je, kakor da ji je zadal strašno rano.

"Moj Bog, Zakaj te nisem prej spoznala ko njega? Oh, če mislim na to..."

Glas se ji je trgaj. Vzemi mi se je, iz bojazni, da je ne bi premogel živčni napad. Če bi se Roge zdalje vrnil, on, ki ničesar ne sluti...

"Umirate se, Alberta! Ro-

ger se utegne vsak trenutek vrniti. Če vas dobi tu..."

"Ah, naj izve, da te ljubim, tem bolje! Potlej bo vsaj konec trpljenja!"

"Blazni ste, Alberta. — Oh, eva, pravkar je zavil izza vogala. Rotim vas, v imenu najinega prijateljstva vas prosim, odidite!"

Vsa trepetajoča se je v pričakovanju obrnila k vratom. Roger je bil srečen sosed, ki ga je zapletel v pogovor.

Stopila je k Martialu. Proseče mu je pogledala v oči.

"Ne bom te več nadlegovala. Dovolj mi samo, da te poljubim. Ne prosim te niti, da mi vrneš poljub."

Martial je s kleščami v rokah zrl skozi okno in ni spustil Rogerja, ki je bil še vedno v pogovoru, iz oči. Pod silo Albertinega objema je skoro omahnil. Z neskončno nežnostjo mu je bila ovila roke okrog vratu in mu pritisknila na lice prečudno sladke poljube.

"Alberta! Alberta! Dovolj je! Roger gre! Brž! Zbogom! Tak pojdite! — Oh —"

Pridružen je vzkliknil: Alberta ga je bila ugriznila do krvi. Bleda ko smrt je krenila proti vratom, toda v oči ji je igral zmagoslaven usmev.

"Ah, zdaj bo vendarle zvedel. Zaznamovaja sem te! Pogledj moje zobe, pogledj svoje lice. Končano! Končano ji! Spoznal bo moj ugriz, hahaha! In jaz bom tvoj priznala, vse mu bom priznala."

Martial je planil k požarnelemu ogledalu, ki so ga trije žebli držali na steni.

"Ne bodi v skrbeh za svojo 'lepoto', dragec, se je zakrohotala Alberta in obraz se ji je spajl od srda. Čez mesec dni se ne bo več poznalo in še zmeom boš dovolj lep za film, ljubček moj."

"Kaj mi je do filma, sirotica! Roger, razumete? Rogeju je treba priznati. A kako, kako zdaj?"

Mirno je stopal Roger proti domu. Tedajci pa mu je iz kovačnice udaril na uho oster, presunljiv ženski krik.

Stekel je in planil skozi vrata.

"Kaj je? Za Boga. Martial opekeli si se? Kako se ti je

moglo pripetiti? Nesreča!"

"Padel sem, je zajecjal Martial. Bil sem neroden in sem padel — z licem na nakovalo — na žarečo železo — Alberta je bila pravkar vstopila in je zakričala..."

"Da," je pritrdila Alberta, blede ko smrt. "Odprla sem vrata, — videla, ko se je spotaknil — in zavpila..."

Martial se je čudno nasmehnil in zaprl oči.

"Ubožec! Pokaži, ali je kaj hudega. Vraga! Olja, brž! — Strašno moraš trpeti!"

"Peče, da. Daj mi roko, tako mi bo boljše — Alberta, nikar ne jokajte. Glej, Roge, kako dobro ženo imaš!"

Alberta je skočila v kuhinjo po olje.

"Ne," je tiho šepnil Roger. "Ni dobro, Martial. Za koga drugega se ne bi jokala! In ker ostanesh zdaj doma, ti moram povedati..."

"Molči, brat! Jutri odpotujem!"

"Toda kako..."

"Kovač sem bil, eva, kovač ostanem! Molči! Molči!"

V katerem letu živimo?

Moderna zgodovinska veda neprestano raziskuje zagonetke na meji naše dobe in skuša priti do novih odkritij iz najtemnejših let starega veka ter historičnega mejnika Kristusovega rojstva, od katerega štejemo letos leto 1939. Berlinski zgodovinar in raziskovalec zgodovine starega veka prof. Gerardi, čigar nove ugotovitve je potrdil sam Vatikan, trdi, da ne živimo v letu 1939 temveč že nekaj let za njim. V evangelijih je pisano, da se je rodil Jezus Kristus pod vladavino Heroda, ko je ta vladar zapovedal pomoriti novorojenčke v vsej Palestini, odnošno takratni Judeji. Herod je pa umrl po najnovejših ugotovitvah in po najdenem kovancu denarju spemladi v 4. letu pred Kristusom. Poleg tega sta se napotila Jožef in Marija v Jeruzalem, kjer se jima je rodil med petjo Jezus samo zato, da bi se udeležila ljudskega štetja

odrejenega po rimskem cesarju. Zadnja proučevanja samo potrjujejo, da je bilo ljudsko štetje vsakih 14 let in da je bilo zadnje 9 let pred letom 1 kakor štejemo mi. Končno pa zadeva tudi astronomsko ni bila v redu. Komet, ki je vodil tri modrijane z vzhoda, se je videl po zelo zapletenih in težkih računih na nebu od druge polovice oktobra do 15. decembra leta 7. Vse to kaže, da ne živimo v letu 1939 temveč 1945 in da v štetju šest let zaostajamo.

SVETLIKAJOČI SE CEMENT.

Neki Anglež je britskim patentnim oblastem prijavil izum ki utegne imeti veliko bodočnost. Gre za cementno mešanico, ki ima lastnost, da se prične v megli posebno v vlažnem zraku svetiti.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Izumitelj meni, da bi bilo mogoče iz te mešanice izdelati ceste in križišča, ki jih ograja megla. Tudi letališča bi lahko uporabljala svetlikajoče pasove. Njih svetlobnost je ba- je tako velika, da jih je opaziti še skozi 150 m debelo plast megle. Ta čas novi izum preiskujejo.

Naročite še danes S. A. Koledar za leto 1939.

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojinje. — Golica.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovski sodba v Višnji gori. — Dva brata.

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratoma.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenska. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovenca Andreja Pakja.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir grade. — Pona-rejeni bankovci.

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov \$10

Tunel

(Spisal B. Kellermann)

Globoko pod zemljo vrtajo orjaški stroji tunel med Evropo in Ameriko. Genialni inženjer MacAlana vodi ogromno delo. Cele armade delavcev se zari-vajo vedno globlje v osrčje zemlje. Sredi dela zaloti graditelje strahovita katastrofa, ki skoro popolnoma uniči že napravljen delo in katere žrtev je tisoč in tisoč delavcev. Toda železna volja MacAlana ne odneha, dokler ne steče med Evropo in Ameriko globoko pod oceanom prvi vlak. Skozi vse delo se čuti orjaški ritem, ki mestoma kulminira v grandioznih opisih in dogodkih. Tunel je ena najzanimivejših knjig svetovnega slovstva.

259 strani ... \$1.20

Ivan Pregelj: Izbran Spisi

STEFAN GOLJA IN NJEGOVI. — Tolminska novele. 253 strani.

V Stefanu Golji nam podaja Pregelj edinstveno sliko trpljenja našega naroda v časih graščanske mogočnosti. V središču te žive nepoznane zgodovinske slike stoji klena postava župnika Stefana Golje, ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje ovce." Prepletel je roman s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima sebi enake. Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi originalni, že splošno zasloveli pridiki "Pustina pridiga," in "Pulver und Blei" ter biser naše narelistike: "Gospoda Matije zadnji gost."

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavbo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbenico temu delu trori že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na njegovem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam poustvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.

Cena \$1.50

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila.

Cena \$1.50

POZOR ROJAKI!

V ZALOGI IMAMO NOVE PREGLEDNE ZEMLJEVIDE:

Velik pregleden zemljevid JUGOSLAVIJE

(Na njem so označene poleg mest tudi večje slovenske vasi) stane \$ 1.—

Manjši zemljevid JUGOSLAVIJE stane 25c

Zemljevid jugoslovanskih BANOVIN stane 25c

Zemljevid CELEGA SVETA

Knjiga, obsegajoča 48 str., seznam večjih mest s številom prebivalcev. Stane 50c

SLOVENIC PUBLISHING CO, 216 West 18th Street New York

PRED ODHODOM CHAMBERLAINA

Prejeto je angleški ministrski predsednik Chamberlain od potoval v Rim, so vprizorili nezaposleni v Londonu velike demonstracije. Na sliki vidite skupino policistov, ki peljejo v zapor demonstranta.

SLEHERNI

včasih greši.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

47

"S tem se boš moji materi zelo prikupila kajti take stvari ima zelo rada; in posebno še, ker je bila tudi ona zelo revna, ko se je poročila. Gunda, prav nobenega vzroka nimam, da bi se kaj bala. In tudi prepričati se hočem, kako si junaka."

Se enkrat jo naglo poljubi.
"Strien pa bom pozneje poslal brzojavko; vsebinsko sem že sestavil: Tvoja želja se je izpolnila; ravno kar sem se zaročil z gospico Gundo Bertramovo. Natančneje jutri v pismu. Diplomatično, kaj ne, Gunda?"

"Hm. Ali je bila to njegova želja?"
"Da se čim prej oženim — da, namreč, da do neoženjenega odveta ne bi imela nikakega zaupanja. Seveda pa je zahteval, da si poiščem bogato nevesto. In to sem tudi dobil, četudi ne v smislu svojega strica. Toda vsega tega mu ne bom takoj razložil, z največjo mirnodušnostjo bom trdil, da si ti za mene najboljša nevesta, ki jo moram dobiti. In s tem bo že zadovoljen; poglavitna stvar je, da bo mislil, da je šlo vse po njegovi želji. Kadar pa ga boš spoznala, ga boš mogla čez eno uro oviti okoli svojega prsta."

"Meni le preveč zaupaš."
"Saj sem se o tem prepričal sam na sebi. O, Gunda!"
Gunda mu zatise usta.

"Nebo naj mi dodeli zmoglost, da ti prinesem vso srečo, Hans. In za to bom prav iskreno molila."

Hans jo zopet privije k sebi in jo poljubi, dokler obema ne poide sapa in Gunda mu dovolí v srečni, blaženi udanosti.

Nato pa za bodočnost kujeta načrte. Gunda mu pripoveduje, da si je že kupila obleko in perilo, ker ji je Gunter ravno danes vrnil tri tisoč mark, katere mu je posodila za njegovo učenje. Pohištva ima tudi dovolj za dve sobi.

Hans se veselo zasmije.
"In s tem že dobim zelo bogato nevesto, Gunda. V svojem malem stanovanju v mestu, poleg moje pisarne, imam tudi marsikaj; pohištvo za sobo za gospode, nato vse, kar imam v svoji spalni sobi, in celo majhno kuhinjo, ki mi jo je uredila moja mati. Ravno sedaj pa se spomnim, da mi bo mogoče moj sosed odstopiti dve prazni sobi. Je zastopnik več trgov in ima skladišče za vzorce. Dve sobi pa ste prazni. Če si zadovoljna, bom obe sobi takoj jutri najel. In v te dve sobi bom preselil svojo pisarno in posvetovalno sobo. Kaj misliš o tem? Potem bi imela za stanovanje dve sobi več; torej skupno štiri. In poleg kuhinje je tudi majhna soba za služkinjo."

"Toda, Hans, saj ne potrebujeva služkinje, saj bom vse sama naredila."

"To je izključeno; ti se ne smeš izrabiti. Na vsak način bo imela služkinjo. Skrbela bo, da bodo pisarniške sobe čiste. Takoj jutri moraš priti z mojo materjo k meni, da si ogledaš stanovanje, če ti bo všeč. Mislim, da je popolnoma prijazno in leži proti jugu in vzhodu. Stanovanje je v kotu in skozi okna je lep razgled na trg. Prav gotovo ti bo všeč, Gunda."

Gunda se smeje njegovi navdušenosti.
"Kjer boš ti, mi bo prav gotovo všeč, Hans in stanovanje bom že lepo uredila. V tem imam veliko spretnost, da moram iz majhnega napraviti veliko in — kuhati znam tudi."

"To je imenitno! To boš mogla delati, dokler ti ne morem najeti kuharico."

"In Hans — do najine poroke menda še smem delati?"

"Do najine poroke? Do tedaj imaš dovolj drugega dela. Toda, kar si pričela, moraš seveda dokončati — toda pozneje se moraš brigati za druge stvari. Kajti v soboto pred Binkoštni se bova poročila."

Gunda lahko krikuje.
"Oh, Hans, to vendar ne gre!"
"Ali se ti zdi predolgo? Dobro, potem se bova poročila prej."

"Ne, ne — ravno nasprotno! Čas je prekratek!"
"Ali si moreš misliti, kako se meni zdi dolg, Gunda? Niti en dan več ne bom čakal. Mati mi je že izsilila ta dolgi rok, ker si misli, da hitro se poročiti ne kaže. Torej, dobro — do sobote pred Binkoštni bom čakal — potem pa bom napravil tri praznike. In te bova preživela na kakem mirnem kraju, ki ne bo predaleč. Potem moram zopet v pisarno."

Hans jo od strani pogleda, nekoliko se boji, da bo kaj oporekala. Toda samo pravi:
"To je zelo naglo."

"Meni se ne zdi, ker je do tedaj še skoro dva meseca."
"Ravno še osem tednov; danes teden je Velika noč."
"No, kaj pa si mislila, kako dolgo bom čakal na poroko?"
Njene ustnice se stresejo.

"Saj eno leto," pravi Gunda. Toda to izgovori tako smešno in poredno, da jo Hans privije k sebi.

"Tega pa jaz ne bi zdržal! Imam te tako neizmerno rad, sladka Gunda!"

"Torej, tudi to že izvem? Do sedaj mi tega še nisi povedal."

Hans jo svetlo pogleda.
"Saj si vendar zelo bistroumna in si morala to že davno opaziti."

Oba se amejota, nato pa Hans pogleda na uro.
"Gunda, sedaj pa morava k starišem."

"O, ti moj ljubi Bog!"
"Vse ti nič ne pomaga, Gunda. Toda ne boj se, peljal te bom držeč ti roko in nič zalega se ti ne bo pripetilo."

Takoj za poskušnjo korakata nekaj časa roko ob roki. Ko prideta mimo vrtnih vrat Werderjeve vile, zagledata pri vratih Gunterja. Hotel je nekoliko pogledati, ako bi mogel kaj videti oba zaljubljenca. In sedaj stojita pred njim, roko v roki in žarečih očih.

(Dolgo ustredaj.)

Razne vesti.

BELO, DEMON MED BARVAMI.

Na mestnih cestah dobimo ve drugih letnih časov omejen prav za prav le redkokdaj predna zelo kratko dobo. Iz Ark- oči čisto belino snega, ker jo tide in iz visokega gorovja ve- promet prav hitro zamaže. Ker sneg po mestih se obvlada zornega polja tako kakor v prosti naravi, njegovi posebni vtisi na čutila tudi niso tako izraziti.

Belina snega je pod nekimi okoliščinami pravi zli duh med barvami. Med "barva- mi?" Marsikdo bo oporekal, da po zakonih optike bele bar- ve sploh ni, kakor ni črne. Belina je najčistejša utelešenje svetlobe, sozvočje vseh barv v največji njih svetlosti, med tem ko so ostale barve, kakor rdeča, rumena in modra od- tenki med črno in belo.

Če si hočemo predložiti, ka- ko vpliva belina na oko, mo- ramo pred vsem vedeti, da v naravi prave beline prav za prav ni, če se ne oziramo baš na sneg in še na tega le pod določenimi pogoji. Pretežna belina natsaja umetno, kakor pri prepleškanih stenah in papirju. Celo blesteče se beli oblaki poletja imajo vedno sla- botno rdečkasto ali zlat nadih.

Očesni živci so naravnani pretežno na to, da morejo ob- čutiti odtenke med svetlim in temnim, le kakšna petina jih je občutljiva za barvo. Po snež- nem metežu, ali pri pogledu na katero koli obsežnejšo belino, na primer na belino pretezne bolniške sobe, ti maloštevilni za barve občutljivi živci ne- nadno ne vedo več, kaj naj sto- re, kajti dana jim je naloga, da morejo ugotavljati natanč- no iste množine rumenih, rde- čih in modrih barvnih vtisov ter njihovih vmesnih odtenkov tako da nima nobena teh barv kakšne prednosti. Negledamo pa samo z očesom, marveč s pomočjo gledalnega središča v možganih. Oči so samo posre- dovalce sprejetih vtisov.

Možganom sporočajo živci, da je medsebojna tekna poedi- nih barv neodločena, to pome- ni, da oddajajo na primer za rdečo barvo občutljivi živci v možgane enako močan vtis kakor ostali za barve občutlji- vi živci. In to pomeni za mož- gane belino, kajti istočasno so se do viška razdražili tudi živ- ci, ki so občutljivi za odtenke svetlega, živci za odtenke tem- nega pa ne reagirajo. Belina se predstavlja tako kot barva vseh barv, potopljena v naj- čistejšo svetlobo. Brez svet- lože bi bila tema.

Občutljivi ljudje imajo sredi zasnežene pokrajine občutek, da so osamljeni, brez varstva in moči brez zveze z okolico. Ta občutek se lahko stopnju- je tako, da se občutijo kot sen- ca samih sebe in da dobe gla- vobol.

Ti pojavi niso nič drugega nego živčne motnje, ker se oči in gledalno središče v možga- nih ne morejo sprijazniti s to "belo neodločnostjo." V na- ravi imamo prereditko priliko gledati pravo, neoporečno beli- no, tako da naš vid nanjo ni naravn. Baš pogled na sneg je v primeri s pogledom na bar-

ve zelo kratko dobo. Iz Ark- tide in iz visokega gorovja ve- mo, da mora pogled na sneg povzročiti ne samo motnje vi- da in okvare oči, temveč pra- ve, dolgotrajne živčne motnje. Cenijo, da more človek pogled na popolno belino okrog sebe prenašati z nezaščitenimi očmi kvečjemu eno uro. Barvni snežni naočniki nam težave te- ga gledanja takoj olajšajo. Ne- koliko drugačni so pogoji te- daj, kadar sije na sneg sonce, kajti snežna ploškev se kaže tedaj slabotno remenkasto ali rdečkasto, med tem ko dobe senčni deli modrikast odtenek.

Ko sta plin in pozneje elekt- rika izrinila rumenkasto, ugod- no učinkujočo svetlobo sveč, je začela belina slaviti prave orgije. V najmočnejši umet- ni svetlobi se belina namreč najboljše uveljavlja. Razen te- ga so začeli smatrati belino za nevtrarno barvo baš zato, ker omejuje in otepeva čute. Me- nili so da ravna jo higiensko, če istovetijo "belo" s "čistim." V tem smislu je belina pač hi- gienska, toda motnje, ki izvi- rajo iz nje, razveljavljajo pred- nost popolne čistosti. Danes smo to zmoto že davno spozna- li in začeli nastopati proti be- lini.

Novodobne bolnišnice svojih bolniških in operacijskih sob ne pleskajo več belo, temveč v svetlih pastelnih barvah. Baš v operacijski dvorani je šibek zelenkast odtenek najprimer- nejši, ker vpliva zeleno prvič pomirjačo, drugič je naravna dopolnilna barva k tisti, ki o- značuje kirurgov posel. Znan je tudi veliki vpliv barv za zdravljenje duševnih bolezni.

Prav tako izginjajo počasi tudi janko belo prepleškani stropi in stene v naših staro- vanjih. Celo knjige tiskajo dandanes pogostoma na rablo obarvan papir, da bi napravili možgane preko oči sprejemlji- vejše za čtivo.

S SAMOMOROM JE HOTEL UITI KRVNIKU.

Po 72 letih bi morali imeti v Nitri na Slovaškem zopet usmrtevec. Obešen bi moral biti poljski čuvaj František Veres iz Zubora, ki je njegov zločin predlanskim 1. oktobra ponoči razburil ves kraj. Veres je hotel pomoriti svojo šest člansko družino in sicer na grozen način. S petrolejem je polil spečo ženo in pet otrok, od katerih je bilo najstarejše- mu šele 6 let. Polil je tudi vse pohištvo, potem je pa vse za- žgal in s krikom v roki stopil k vratom, da bi mu nobena žrtev ni ušla. Ko je Veresova žena poskusila z najmlajšim 9 me- sečnim sinčkom zbežati iz go- reče hiše, jo je Veres pobil na tla, potem je pa zbežal. Ne- srečno ženo so spravili v bol-

Za gospodinje

Kuharske Knjige...

Slovenske žene so splošno znane kot dobre ku- harice. Vsakdanjo hrano znajo pripraviti oku- sno in spretno brez posebnih kuharskih navo- dil. Naša slovenska kuha je nekaj posebnega, ker je vzeta iz vseh narodnosti, katere so se- stavljale nekdanjo Avstrijo. Ni rečeno, da mo- ra dobra kuha biti ravno draga, pridenite kak- šne malenkostne stvari, kot te ali one zelenja- ve ali dišave in napravite posebno tečno, oku- sno jed.

V knjigarni "Glas Naroda" imamo slede- če kuharske knjige, ki bi Vas morda zanimala:

LJUDSKA KUCHARICA
Najnovejša zbirka navo- dil za kuhinjo in dom.
Cena 50c

KUCHARICA
965 navodil, 255 strani.
broširana \$1.25...
vezana \$1.50

SLOVENSKA KUCHARICA
Najpopolnejša izdaja — 728 strani.
Cena \$5.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET NEW YORK

nisnico, kjer se je zdravnikom posrečilo rešiti nji in najmlaj- šemu otroku življenje. Štirje o- troci, dva in polletna dvojčka Milan in Jan, 6-letna Ljudmila in 4 letni Franček so pa v hiši zgoreli.

Veresa so potem aretirali na polju, kjer je pospravljaj ko- ruzo, kakor da se ni nič zgodi- lo. Lani v februarju ga je po- rota obsodila na smrt na ve- šalih. Pomislili ga niso in tako bi bil moral v zidaj na ve- šala. Toda Veres, ki je tako enično odstranil svojo rodbi- no, je slednjič klonil pod težo svojega zločina in si hotel so- diti sam. V celici, kjer je ču- kal na usmrtevec, je hotel s samomorom prehiteti krvnika.

Ko je prišel zjutraj dobri dve uri pred usmrtenje v ce- lico paznik, da bi obsojenca opozoril, da se mu bliža zadnja ura, ga je našel nepremično le- žeečega na postelji. Odet je bil do brade. Paznik ga je prijel

za ramo, misleč da trdno spi. Šele tedaj je opazil, da kaplja s postelje kri. Odgrnil je ode- jo in opazil, da ima Veres z no- žem prerezan vrat. Zločinec je imel še toliko moči, da je po- tegnil odejo do glave, tako da se na prvi hip ni videlo, kaj je storil. S prerezanim vratom so našli dobrih 10 minut po poskušnem samomoru, torej še pravočasno, da ga bodo zdravniški ohranili pri življe- nju. Zdravniki pravijo, da bo v 14 dneh zopet zdrav. Kako je Veres dobil v celico nož, bo pokazala preiskava. Usmrtevec so morali seveda preložiti.

ALI ste že naročili Slovensko - Ameri- kanski Koledar za leto 1939?

VSE PARNIKE

in LINJE
ki so važne za Slovence
zastopa:
SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT.
216 W. 18th St., New York, N. Y.

KRETANJE PARNIKOV

SHIPPING NEWS

8. februarja: Hamburg v Hamburg
10. februarja: Queen Mary v Cherbourg
11. februarja: Rex v Genoa
Paris v Havre
15. februarja: St. Louis v Hamburg
Saturnia v Trst
18. februarja: Aquitania v Cherbourg
22. februarja: Hansa v Hamburg
23. februarja: De de France v Havre
24. februarja: De de France v Havre
Queen Mary v Cherbourg
25. februarja: Vulcania v Trst
1. marca: Deutschland v Hamburg
3. marca: Normandie v Havre
4. marca: Rex v Genoa
Aquitania v Cherbourg
8. marca: Hamburg v Hamburg
10. marca: Queen Mary v Cherbourg
11. marca: Paris v Havre
Conte di Savoia v Genoa
15. marca: St. Louis v Hamburg
18. marca: Roma v Genoa
De de France v Havre
21. marca: Europa v Bremen
22. marca: Hansa v Hamburg
23. marca: Champlain v Havre
24. marca: Queen Mary v Cherbourg
25. marca: Rex v Genoa
28. marca: Bremen v Bremen
29. marca: Deutschland v Hamburg

VELIKA UGANKA.

Okrog leta 1900 je neki lon- donski zdravnik za očesne bo- lezni operiral nekemu krojaču očesno mreno s tako velikim uspehom, da je pacient kmalu potem lahko mirno opravljal svoje dolo. Zdravnik pa je opazil, da krojač ničesar več ne more razločevati, čim mu postavijo knjigo pred oči.

Vsi londonski očesni zdrav- niki so se zbrali, da bi se pogo- vorili o tem nenavadnem pri- meru in ga pojasnili. Seveda se niso mogli zediniti in so objavili v listih kratko poro- čilo o njem. Nato se je javila krojačeva sestra in sporočila, da nje brat sploh ne zna čitati.

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetni- škikh slik. Naročite jo že vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Sloveni- je in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakro- tisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

Bohinjsko jezero

216 WEST 18th STREET, NEW YORK

BLAZNIKOVA
Pratika
za leto 1939

Cena 25c

s poštino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.